

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2025

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluevaltuustolle

Olemme tarkastaneet Etelä-Savon hyvinvointialueen hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2025. Tilinpäätös sisältää hyvinvointialueen taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Aluehallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Aluehallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan hyvinvointialueen tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtävälueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen, riskienhallinnan tai konsernivalvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Hyvinvointialueen taseessa on aiemmilta ja päättyneeltä tilikaudelta kertynyttä alijäämää poistoero huomioiden yhteensä -68.637.975 euroa. Tilikausilta 2023 ja 2024 syntyi alijäämää yhteensä -76.642.096 euroa. Tilikauden 2025 ylijäämä oli 2.704.173 euroa.

Lain hyvinvointialueesta 115 §:n mukaan tilikausilta 2023 ja 2024 taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa tilikauden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuuston 8.12.2025 hyväksymä talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028 eivät ole hyvinvointialuelain edellyttämällä tavalla tasapainossa, koska tilikausien 2023 ja 2024 toteutunut alijäämä mukaan luettuna se osoittaa tilikauden 2026 lopussa kertynyttä alijäämää. Tilikauden 2026 lopussa kertynyt alijäämä on voimassa olevan taloussuunnitelman mukaan poistoero huomioiden -61.536.975 euroa.

Toimintakertomuksen talouden tasapainottamistoimenpiteet kohdassa on tuotu laajasti esille mitä toimenpiteitä ja päätöksiä sopeuttamisen osalta on tehty. Toimintakertomuksessa on nostettu esille lainsäädännöllinen muutoshanke, jonka pohjalta tietyin edellytyksin valtiovarainministeriö voisi myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2029 loppuun mennessä. Tämä koskisi niitä alueita, joille lisäaika on välttämätön lainsäädännön noudattamiseksi. Toimintakertomuksessa on tuotu esille, että Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus linjasi kokouksessaan 9.3.2026 alijäämien kattamisesta siten, että aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että sen alijäämät katettaisiin vuoden 2029 loppuun mennessä. Alijäämien kattamisen edellytyksenä on sopeustoimien jatkaminen ja esimerkiksi vuodelle niitä vaaditaan n. 20 miljoonan euron edestä.

Hyvinvointialueen talouden tasapainoon ja rahoituksen riittävyyteen kulujen kattamiseksi tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Muistutuksena esitämme, että tilikauden 2026 talousarvio ei ole hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti tasapainossa, kun otetaan huomioon tilikausien 2023 ja 2024 kertynyt alijäämä, tilikauden 2025 ylijäämä sekä kertynyt poistoero. Muistutuksesta huolimatta esitämme vastuuvapauden myöntämistä aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle, koska kertyneen alijäämän kattamisaikea on jäljellä.

Muilta osin hyvinvointialueen hallintoa on hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti.

Hyvinvointialueen sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Hyvinvointialueen tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela

JHT, KHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende